

AmCham Moldova
fighting for your business

Către: Natalia GAVRILIȚA
Prim-ministrul Republicii Moldova

Dumitru BUDIANSCHI
Ministrul Finanțelor

Sergiu LITVINENCO
Ministrul Justiției

Copie: Cornelia COZLOVSCHI
Președintele Comisiei Naționale a Pieței Financiare

Nr. 73 din 1 septembrie 2022

Ref.: Opinia Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” și Asociației Investitorilor Străini asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (aspecte conexe de guvernare corporativă și piața de capital)

Stimată doamnă Gavrilița,
Stimate domnule Budianschi,
Stimate domnule Litvinenco,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (AmCham Moldova) și Asociației Investitorilor Străini (FIA).

Prin prezenta scrisoare, supunem atenției dumneavoastră opinia Asociațiilor asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (aspecte conexe de guvernare corporativă și piața de capital)¹, precum urmează.

I. Art. I, punctul 4

„Articolul 23: la alineatul (2) litera b) se completează cu textul „și/sau să solicite auditul situațiilor financiare ale societății”

Comentariu

Solicităm respectuos specificarea faptului: (i) dacă societatea este obligată să dea curs unei asemenea cereri, și (ii) persoana responsabilă de achitarea contravalorii costului auditului.

Considerăm că, în caz dacă societatea achită acest cost, fără posibilitatea de recuperare a acestuia de la acționar, atunci ar putea fi încălcate drepturile celorlalți acționari, deoarece valoarea acțiunilor lor scade ca urmare a scăderii valorii patrimoniului societății. Prin urmare, societatea trebuie să aibă dreptul de a solicita acționarului achitarea în prealabil sau compensarea costului auditului. În acest caz, acționarul trebuie să aibă dreptul să aprobe în prealabil societatea de audit care va efectua auditul și costul auditului.

¹ <https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiect-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative/9316>

II. Art. I, punctul 6

„Articolul 48: se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Adunarea generală a acționarilor unei entități de interes public suplimentar la atribuțiile exclusive stabilite la alin.(3) are următoarele atribuții exclusive:

a) adoptă și revizuieste, cel puțin o dată la 4 ani, politica de remunerare a persoanelor cu funcții de răspundere ale societății, întocmită conform prevederilor legislației;

b) examinează și aprobă raportul anual de remunerare a persoanelor cu funcții de răspundere ale societății, emis conform politicii de remunerare, aplicate de entitate, și întocmit conform prevederilor legislației;

la alineatul (5), după textul „la alin.(3)” se completează cu textul „și alin (3¹), dacă legislația nu prevede altfel,”.

Comentariu

(i) Cu referire la alin. (3¹) lit. a)

Prevederile alin. (3¹) ar putea fi, în opinia noastră, incomplete. Acestea nu reglementează conținutul politicii, efectele neaprobării acesteia și nici derogările posibile, deviind pe alocuri de la prevederile art. 9a și 9b din Directiva (UE) 2017/36 și lăsând loc pentru interpretări.

Legea ar trebui să transpună integral art. 9a și 9b din Directiva (UE) 2017/36 pentru a evita aplicarea abuzivă a noilor reglementări.

De asemenea, în contextul indicării în conținutul literei a termenului de persoane cu funcții de răspundere, considerăm că se impune modificarea art. 72 alin. (1) din lege, care definește noțiunea.

Actuala definiție a noțiunii conține o sintagmă ambiguă „*alte persoane care exercită atribuții de dispoziție în conducerea societății*”, care face dificilă și imprevizibilă aplicarea prevederilor legale care vizează „*persoanele cu funcții de răspundere*”.

În mod analogic cu art. 2 lit. (b) pct. (i) din Directiva 2007/36/ CE, în redacția Directivei (UE) 2017/828, s-ar putea lua în considerație opțiunea înlocuirii sintagmei menționate cu sintagma „*și alte persoane care îndeplinesc funcții similare*”.

(ii) Cu referire la alin. (3¹) lit. a)

Considerăm că textul „*examinează și aprobă raportul anual de remunerare*” contravine prevederilor art. 9b alin. (4) și (5) din Directiva (UE) 2017/36.

Respectivele alineate stabilesc următoarele:

„(4) Statele membre se asigură că adunarea generală anuală are dreptul să organizeze un vot consultativ cu privire la raportul de remunerare din ultimul exercițiu financiar. Societatea comercială explică în următorul raport de remunerare modul în care votul adunării generale a fost luat în considerare.

Totuși, pentru întreprinderile mici și mijlocii, astfel cum sunt definite la articolul 3 alineatele (2) și, respectiv, (3) din Directiva 2013/34/UE, statele membre pot prevedea, ca alternativă la vot, ca raportul de remunerare din ultimul exercițiu financiar să fie prezentat spre discuție în adunarea generală anuală ca subiect separat pe ordinea din zi. Societatea comercială explică în următorul raport de remunerare modul în care discuția din adunarea generală a fost luată în considerare.

(5) Fără a aduce atingere articolului 5 alineatul (4), după adunarea generală, societățile comerciale pun raportul de remunerare la dispoziția publicului pe site-ul lor internet, în mod gratuit, pentru o perioadă de

10 ani, și pot alege să îl păstreze disponibil pentru o perioadă mai lungă, cu condiția să nu mai conțină datele cu caracter personal ale conducătorilor. Auditorul statutar sau societatea de audit verifică dacă au fost furnizate informațiile prevăzute de acest articol.

Statele membre se asigură că conducătorii societății comerciale, care acționează în limitele domeniului lor de competențe conferite de dreptul intern, au responsabilitatea colectivă de a se asigura că raportul de remunerare este întocmit și publicat în conformitate cu cerințele prezentei directive. Statele membre se asigură că dispozițiile actelor cu putere de lege și ale actelor administrative în materie de răspundere, cel puțin față de societatea comercială, se aplică conducătorilor societății comerciale pentru încălcarea responsabilităților menționate la prezentul alineat.”.

III. Art. I, punctul 8

„Articolul 50: la alineatul (2) litera b), textul „20 de zile până la data ținerii adunării generale ordinare anuale” se substituie cu textul „15 zile din data informării acționarilor potrivit alin.(7¹);”

se completează cu alineatul (7¹) cu următorul cuprins:

„(7¹) În cazul în care, urmare a deciziei luate conform alin.(7), ordinea de zi adunării generale ordinare anuale va include chestiuni cu privire la alegerea membrilor consiliului societății și/sau, după caz, ai comisiei de cenzori, în termenul indicat la alin.(7), decizia consiliului societății va fi adusă la cunoștința tuturor acționarilor, în modul prevăzut de statutul societății.”;

la alineatul (8), cuvintele „a acționarilor” se substituie cu textul „, desfășurată cu prezența acționarilor, și nu mai târziu de 40 zile până la data desfășurării adunării generale anuale, ținută prin corespondență sau sub formă mixtă”;

la alineatul (14), după textul „Societatea este obligată să răspundă, în termen de cel mult 15 zile de la data primirii,” se completează cu textul „dar nu mai târziu de ultima zi premergătoare desfășurării adunării generale,”.

Comentariu

Cu referire la alin. (2) lit. b)

În înțelegerea noastră, alineatul (7) se aplică în cazurile în care includerea în ordinea de zi a chestiunii privind alegerea membrilor organelor de conducere are loc la solicitarea acționarilor.

Prin urmare, alin. (2) trebuie modificat astfel încât să se evite excluderea mecanismului de înaintare a candidaților de către acționari în cazul în care includerea în ordinea de zi a chestiunii privind alegerea membrilor organelor de conducere are loc altfel decât la solicitarea acționarilor, de exemplu, în legătură cu expirarea mandatului membrilor în exercițiu sau rămânerii vacante a funcției din alte motive.

De exemplu, respectivul lucru ar putea fi realizat prin introducerea unui alineat nou în lege care va prevedea informarea acționarilor despre includerea în ordinea de zi a unei chestiuni privind alegerea consiliului din propria inițiativă a consiliului cu acordarea termenului pentru înaintarea de candidați după modelul prevăzut la art. 53 alin. (4¹).

Cu referire la alin. (7)

Propunem înlocuirea cuvântului „agenda” cu cuvintele „ordinea de zi”.

IV. Art. I, punctul 9

„la alineatul (7), după cuvintele „consiliul societății” se completează cu textul „, iar în cazul în care sunt incidente prevederile art.64 alin.(8), organul executiv”;

alineatul (11) va avea următorul cuprins:

„(11) Persoanele indicate la alin.(3) lit. b) și lit. c) sunt în drept să convoace adunarea generală extraordinară, în modul stabilit pentru consiliul societății, în decurs de cel mult 30 de zile de la expirarea termenului indicat la alin.(7), și/sau să atace în instanța de judecată, dacă devin incidente următoarele situații:

a) în termenul prevăzut la alin.(7), consiliul societății nu a luat decizia cu privire la convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor ori, contrar prevederilor alin.(10), a luat decizia cu privire la refuzul de a o convoca, și

b) organul executiv, la cererea persoanelor indicate, nu-și execută atribuțiile de convocare și de desfășurare a adunării generale a acționarilor, potrivit prevederilor art.68 alin.(3).”;

se completează cu alineatul (11¹) cu următorul cuprins:

„(11¹) În cazul societăților în care sunt incidente prevederile art.64 alin.(8), drepturile persoanelor instituite, potrivit prevederilor alin.(11), pot fi revendicate în decurs de cel mult 15 zile de la expirarea termenului indicat la alin.(7).”.

Comentariu

Cu referire la alin. (11)

Propunem înlocuirea cuvântului „atace” cu cuvintele „se adreseze”, or în redacția actuală lipsește complementul direct.

Cu referire la alin. (11¹)

Înțelegem că alin. (11) al art. 51 în redacția proiectului de lege deja prevede că drepturile respective se exercită în termen de 30 zile.

Prin urmare, alin. (11¹) ar trebui exclus sau concretizat sensul acestuia.

V. Art. I, punctul 11

„Articolul 53 se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins: (4¹) La ținerea adunării generale ordinare anuale a acționarilor prin corespondență sau sub formă mixtă, a cărei agendă include chestiuni cu privire la alegerea membrilor consiliului societății, societatea, în termen de cel târziu 60 zile înainte de ținerea adunării generale, va asigura, în modul prevăzut de statutul societății, notificarea prealabilă a acționarilor privind data preconizată pentru ținerea adunării generale, cu indicarea chestiunii/chestiunilor ce invocă exercitarea de către aceștia a drepturilor instituite potrivit art.50 alin.(2) lit. b).”.

Comentariu

Se propune înlocuirea cuvântului „agendă” cu cuvintele „ordinea de zi”.

De asemenea, menționăm despre lipsa înțelegerii scopului urmărit prin introducerea noii norme.

În redacția proiectului de lege, art. 50 alin. (2) lit. b) va avea următorul cuprins: „(1) Ordinea de zi a adunării generale ordinare anuale a acționarilor, lista candidaților în organele de conducere ale societății se întocmesc de consiliul societății sau de către organul executiv în temeiul art.51 alin.(2), ținându-se cont, în mod obligatoriu, de cererile acționarilor care dețin cel puțin 5% din acțiunile cu drept de vot ale societății, precum și de cererile acționarilor prevăzute la art.37 alin. (6).

(2) Acționarii menționați la alin. (1) sunt în drept să prezinte:

a) până la data de 20 ianuarie a anului următor celui gestionar cerere cu privire la înscrierea de chestiuni în ordinea de zi a adunării generale ordinare anuale;

b) nu mai târziu de 15 zile din data informării acționarilor potrivit alin. (7¹) cerere cu privire la propunerea de candidați pentru funcțiile de membri ai consiliului societății și ai comisiei de cenzori.”

În înțelegerea asociației, modificarea analizată presupune faptul că înainte de petrecerea adunării generale a acționarilor, la care vor fi aleși membri noi ai consiliului, cu cel puțin 60 de zile înainte de adunare, societatea este obligată să informeze toți acționarii despre faptul că ultimii au dreptul să vină cu propuneri de candidați în consiliul societății.

Considerăm că din punct de vedere tehnic respectiva obligație, pentru unele societăți cu un număr mare de acționari, va constitui o sarcină în plus, destul de împovărătoare, care ar putea servi temei pentru anularea rezultatelor adunării generale, în caz de încălcare a obligației de informare.

Aceasta mai ales că, potrivit art. 50 alin. (1) din lege, doar cererile acționarilor care dețin cel puțin 5% din acțiunile cu drept de vot sunt obligatorii spre considerare, obligația de informare putând fi limitată doar la această ultimă categorie.

Prin urmare, sugerăm autorilor clarificarea sensului noii norme, inclusiv prin confirmarea/infirmarea interpretării date în prezenta scrisoare.

VI. Art. 51 alin. (1) (propunere nouă)

Solicităm respectuos analiza oportunității excluderii sintagmei „doar în raport cu adunările ulterioare și pentru o perioadă care să cuprindă cel mult următoarea adunare generală ordinară anuală” din cuprinsul art. 54 alin. (1).

În înțelegerea noastră, articolul 5 alin. (1) al Directivei 2007/36/CE, transpus la art. 54 alin. (1) din legea națională, stabilește asemenea condiție nu pentru ținerea adunării prin mijloace electronice, ci pentru reducerea termenului preavizului despre ținerea adunării de la 21 la 14 zile.

VII. Art. 61 alin. (1) (propunere nouă)

Solicităm respectuos analiza oportunității excluderii cerinței potrivit căreia votul la adunarea generală a acționarilor ținută prin mijloace electronice se efectuează cu întrebuintarea buletinelor de vot, cel puțin pentru cazurile în care adunarea se ține în una din modalitățile prevăzute la art. 54 alin. (2) lit. a) sau b).

Utilizarea buletinelor ar putea fi nefirească pentru modalitatea în care se tine asemenea adunare (videoconferința sau teleconferința). În aceste cazuri, acționarii sunt de facto prezenți la adunare, doar că de la distanță. În cazul aplicării unui sistem de vot înainte sau în cursul adunării generale, care nu necesită desemnarea de către acționar a unui reprezentant care să fie prezent fizic la adunare, conform art. 54 alin. (2) lit. c), acționarii votează prin sistemul de vot respectiv. În asemenea caz, se poate cere doar ca acest sistem să conțină infamații similare sau echivalente cu cele aplicabile buletinului de vot. De remarcă că Directiva 2007/36/CE nu prevede cerința de utilizare a buletinelor de vot în cazul ținerii adunării prin mijloace electronice.

VIII. Art. 77 alin. (2) lit. c) (propunere nouă)

Solicităm respectuos revizuirea textului art. 77 alin. (2) lit. c) din lege, care operează cu unele noțiuni necunoscute și improprii legislației naționale și care prevede că societatea este îndrept să achiziționeze

acțiunile plasate de ea ca efect al unui **act judecătoresc pronunțat** într-o procedură de executare silită împotriva unui debitor al societății.

În înțelegerea noastră, articolul face referire la posibilitatea achiziționării acțiunilor plasate ca efect al unui **document executoriu** într-o procedură de executare silită împotriva unui debitor al societății.

Menționăm că lista documentelor executorii este prevăzută în art. 11 din Codul de executare.

IX. Art. I, punctul 11

„Articolul 77: [...] „(11¹) Societatea, în termen de 7 zile lucrătoare de la data producerii unuia dintre evenimentele specificate la alin.(8), este obligată să publice, în organul de presă prevăzut de statutul societății, un aviz cu privire la producerea respectivului eveniment, care va cuprinde următoarele elemente:

- a) organul competent al societății și data aprobării deciziei aferente evenimentului produs;*
- b) descrierea cu exactitate a evenimentului și data producerii acestuia;*
- c) mențiunea privind dreptul și perioada în care acționarul este în drept să solicite achiziționarea acțiunilor în condițiile legii.”.*

Comentariu

Considerăm că alin. (8) ar trebui modificat astfel încât acționarii nu ar trebui să poată cere societății achiziționarea acțiunilor dacă au votat pentru adoptarea hotărârilor respective. Dreptul la răscumpărarea acțiunilor este, în înțelegerea noastră, destinat acționarilor care sunt împotriva unor hotărâri, care le afectează interesele, dar nu pot influența adoptarea lor.

De asemenea, în mod analogic cu art. 5 alin. (2) din Directiva 2007/36/CE și art. 53 alin. (1)-(2) din Legea 1134/199, societățile **care nu sunt societăți de interes public nu ar trebui supuse unor obligații oneroase de publicare a informațiilor privind activitatea societății**, deoarece nu există un interes public pentru situația lor financiară (succesul sau eșecul lor financiar nu afectează publicul).

Din aceste considerente, se propune luarea în considerare a următoarei redacții a alineatului:

*„(11¹) Societatea, în termen de 7 zile lucrătoare de la data producerii unuia dintre evenimentele specificate la alin.(8), este obligată să publice, în organul de presă prevăzut de statutul societății, **și/sau să expedieze fiecărui acționar, reprezentantului legal al acestuia sau custodelui acțiunilor, pe adresa poștală sau electronică ori la numărul de fax indicate în conturile și registrele Depozitarului central, societății de registru sau ale custodelui**, un aviz cu privire la producerea respectivului eveniment, care va cuprinde următoarele elemente:*

- a) organul competent al societății și data aprobării deciziei aferente evenimentului produs;*
- b) descrierea cu exactitate a evenimentului și data producerii acestuia;*
- c) mențiunea privind dreptul și perioada în care acționarul este în drept să solicite achiziționarea acțiunilor în condițiile legii”.*

X. Art. I, punctul 21

„Articolul 91: la alineatul (1), literele o) și p) vor avea următorul cuprins:

- „o) politica de remunerare și raportul anual de remunerare a persoanelor cu funcții de răspundere ale entității de interes public;*
- p) corespondența cu acționarii, precum și alte documente prevăzute de statutul sau regulamentele societății, cu excepția documentelor ce constituie obiectul unui secret de stat sau comercial.”;*

Comentariu

Solicităm respectuos analiza oportunității excluderii din cuprinsul lit. p) a următorului text „*corespondența cu acționarii, precum și*”.

Menționăm că Directiva (UE) 2017/36 nu conține o asemenea cerință. În plus, acționarii corespundea cu societatea pe multiple probleme care îi vizează doar pe ei, inclusiv în mod neformal. Impunerea acestei obligații ar putea descuraja dialogul acționarilor cu societatea.

Vă mulțumim pentru colaborare și vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice informații suplimentare.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”

Ana Groza

Director Executiv

Asociația Investitorilor Străini